

Verslag van:	BBOG-Ledenvergadering plus
Datum:	20 juni 2019
Tijd:	19.30 – 21.40 uur
Plaats:	Wijkcentrum Trefpunt in Beijum, Groningen
Aanwezig:	omstreeks 30 personen van: buurtcentra en dorpshuizen, vereniging Groninger Dorpen, WIJ-opbouwwerkers, beheerpersoneelwerkgevers, ambtenaren, spreker Frans Soeterbroek
Notulist:	Màrria van Winkel (Notuleerservice Mooi Werk)

Opening en welkom

BBOG-voorzitter Jouke de Jong opent de avond om 19.40 uur en heet de aanwezigen welkom.

Dit is een ledenvergadering, met de statutair verplichte punten heel kort en vervolgens een verhaal door Frans Soeterbroek, deskundig op overheidsorganisatie en bewonersparticipatie. Vanwege de deskundigheid zijn ook de professionele werkers uitgenodigd: WIJ, vereniging Groninger Dorpen, werkgevers van beheerpersoneel en de gemeente. Louise Zwanenberg is niet Jan Wijbenga's opvolger, maar gaat wel het proces voor het nieuwe accommodatiebeleid begeleiden. Omdat dat tevens over de dorpshuizen gaat, zijn ook zij uitgenodigd.

Op de BBOG-ledenvergadering is het de gewoonte dat het gast-buurtcentrum zichzelf kort presenteert.

Presentatie Trefpunt Beijum, door Ronald Oostmeijer

Trefpunt Beijum is een jongerenaccommodatie die samenwerkt met Buurtcentra in Beijum, die in het nieuwe Heerdenhoes zit. Trefpunt ligt centraal in de wijk en faciliteert activiteiten voor kinderen, jongeren, en volwassenen, en ruimten voor de wijk Beijum. Tevens worden er ruimtes permanent verhuurd aan SKSG, Scouting de Voerman, Kindercentrum Leutje Laverds. Daarnaast zijn er de eigen activiteiten zoals iedere middag theesoos, voor kinderen die het lastig vinden om zich ergens aan te binden, ze kunnen elke middag langskomen.

Stichting Trefpunt heeft een bestuur van slechts drie personen, en is ernstig op zoek naar nieuwe bestuursleden. Daar hebben heel veel besturen last van, dat zal komende jaren wel zo blijven.

Met Buurtcentra in Beijum deelt Trefpunt Beijum het beheer en wisselt het activiteiten uit. Zo kunnen ze samen de wijk bedienen. Dat is in een notedop wat wij hier doen.

Verenigingszaken BBOG

BBOG-penningmeester Sjoerd Bouwman vertelt dat de gemeentelijke subsidiecyclus bestaat uit vòòr oktober aanvragen met een activiteitschema en begin april inhoudelijk en financieel verslag leveren, de gemeente reageert meestal rond deze tijd in het jaar, dus die reactie wordt binnenkort verwacht. Van de subsidie zijn al twee delen binnen, de rest komt nog.

De leden controleren de penningmeester via de kascommissie. In april is die langsgeweest om de financiën door te nemen. Annette van Kelckhoven leest hun verslag voor. Alles is gecontroleerd en in orde bevonden dus de kascommissie beveelt de ledenvergadering aan de penningmeester décharge over 2018 te verlenen. Dit wordt middels een applaus bij acclamatie aangenomen.

Annette van Kelckhoven is na twee keer aftredend, het andere lid Maureen Tirtotaroeno blijft nog één keer aan; wie wordt het nieuwe lid? Niemand meldt zich, dit zal per e-mail geregeld worden.

Jouke bedankt ook Jan Dolfing die adviseur van de penningmeester is.

Inleiding voor spreker Frans Soeterbroek door Jouke de Jong

Afgelopen jaar maakte het BBOG een Promotieboek en een Manifest, dat met alle politieke partijen is besproken en bij de collegevorming onder de aandacht is gebracht. Dit stuk is gemaakt door onze leden – de buurtcentra – en gaat over wat wij nodig hebben om goed te functioneren. Andersom kun je kijken naar de samenleving en welke rol de buurtcentra daarin spelen. Welk belang heeft de samenleving bij buurtcentra, in al onze diversiteit, van kleine dorpshuizen tot grote MFC's? Daar gaat Frans Soeterbroek het over hebben.

Frans Soeterbroek

Ik kom uit Utrecht en ben vooraf uit eten geweest met mensen uit Selwerd, van het wijkbedrijf. Helaas heb ik niet gesproken met de Berk, buurtcentrum uit Selwerd. Ik praat vanavond vooral vanuit het perspectief van wat ik in het hele land doe en in Utrecht.

Bij de voorbereiding zei ik dat de buurtcentra het hier beter kennen dan ik; anderzijds kan ik er vanuit de verte naar kijken. Ik ben ook op het democratiefestival geweest, in november.

Aan de hand van een powerpointpresentatie en daarna de 'Agenda voor zelfbewuste buurtcentra' wordt het werk en de positie door Frans Soeterbroek besproken en met de aanwezigen bediscussieerd. Om dit verslag beter te kunnen volgen adviseren we om deze stukken (als bijlage meegestuurd) erbij te houden.

Buurtcentra als brandstof voor sociaal kapitaal

Het woord buurtcentra staat voor alle accommodaties, zowel kleine als grote, zowel in dorpen als in de stad.

De Ruimtemaker

Ik adviseer vooral stads- gebieds- en wijkontwikkeling, als adviseur en in m'n eigen stad doe ik dat in een groep ook als activist. We proberen het beleid ten goede te veranderen. Het schotje tussen advies en activist heb ik opgeheven, dat kost soms opdrachten maar is ook leuker. Ik ben socioloog; soms stel ik bij stedenbouwkundige presentaties de voor de hand liggende vraag waarom ik geen mensen op de foto's heb gezien.

Wat voegen buurtcentra toe

Ze zijn een motor voor sociaal kapitaal: vertrouwen onderling, elkaar sterker maken. Buurtcentra zijn bij uitstek de plekken waar het sociaal kapitaal aanwezig is. Voor inrichters zijn ze een middel, voor mij een doel. Iemand heeft in Italië onderzocht wat sterke gebieden waren: waar er sociaal kapitaal was. Het werkte in alles door: bestuur, economie, klimaat, veiligheid. Wel is er sindsdien weinig vergelijkbaar onderzoek gedaan.

Bij het onderdeel **georganiseerde bewoners in wijk- en gebiedsaanpak** zegt Frans: in Utrecht is ruzie ontstaan tussen het stadsbestuur en de wijkraden, die rol zouden de buurtcentra zolang kunnen overnemen.

Frans: heb ik nog iets wezenlijks gemist? Vanuit de zaal: buurtcentra zijn broedplaats van nieuwe dingen, een informatiepunt over alles wat er in de wijk te doen is.

In totaal voegen de buurtcentra 'meervoudige waardecreatie' toe: hoe maken we tastbaar wat de toegevoegde waarde van bewonersinitiatieven is. Als buurtcentra creëer je waarde voor de samenleving op verschillende vlakken. Het gaat vrij traag in Nederland hoe dit wordt vastgelegd in afspraken.

Hoe werk je aan meervoudige waardecreatie?

De basisvraag: draagt dit bij aan ons geluk en onze gezondheid?

Corporaties en gemeenten denken veel in economische waarden. Maar de gelukkigste Nederlanders zijn de Friezen omdat daar zo weinig gebeurt, omdat het een krimpgebied is. Opmerkingen uit de zaal: ze waren ook zo gelukkig omdat er een groot verenigingsleven is.

Op elkaar inwerken/versterken van verschillende maatschappelijke doelen uit

het sociale, economische en fysieke domein

Voorbeeld: een onderwerp als de energietransitie is moeilijk onder de mensen te brengen met bijeenkomsten over de energietransitie, ga daarmee dus gewoon naar de buurtcentra.

Andere modellen: Breed welvaartsbegrip/MAEX/MKBA

In Bhutan is er het nationaal bruto geluk in plaats van het nationaal bruto inkomen: welvaart wordt daar uitgedrukt in andere zaken dan alleen economische.

Koppelen van budgetten voor meer integrale aanpak

Burgers worden vaak van het kastje naar de muur gestuurd. Maar de systemen zouden op de burgers moeten worden aangepast. Opmerking uit de zaal: in gebied Selwerd/Paddepoel/Tuinwijk/Kostverloren weet ik als ondersteuner welk kanaal ik moet hebben voor vragen van buurtbewoners. Maar als die op de grens van het gebied zitten valt het er vaak net niet onder, wat leidt tot frustratie. Andere opmerking: een buurtcentrum vroeg geld aan voor statushouders die als groep iets wilden organiseren, maar dit werd afgewezen omdat een aanvraag van een buurtcentrum geen bewonersinitiatief zou zijn.

Frans: elders heb ik juist meegemaakt dat de vijf verschillende ambtenaren die nodig waren allemaal tegelijk bij elkaar gevraagd werden.

Valkuilen in de relatie met de gemeente

Gemeente die buurtcentra gaat zien als instrument voor eigen beleid i.v.p. als

partner: hoe gaat dat hier? Uit de zaal: -Als er geld mee gemeoid is wordt het moeilijk. -De vijf wijkwethouders hebben een budget en de persoonlijke interesse van de wijkwethouder heeft invloed. -Als je een vergunning aanvraagt moet je een pak papier doorwerken waarvoor je als vrijwilliger eigenlijk geen tijd hebt. Dat zou een ambtenaar moeten doen. Frans: veel organisaties zoeken secretarissen en penningmeesters die hiermee te maken hebben. In Arnhem is een shared services centrum opgezet hiervoor. Dit zit tussen de gemeente en de 'afnemers'. Bij Wijkbedrijf Selwerd is hiervoor iemand aangesteld die van hunzelf voelt i.p.v. van de gemeente.

Buurtcentra afrekenen op hun vermogen 'de hele buurt te bereiken'

Dit terwijl buurtcentra bewonersinitiatieven zijn. Uit de zaal: -Dit is onderzocht waarbij bleek dat het bereik in sommige wijken 3 % was en in andere 15. Dat laatste werd als heel positief gezien; 80 % is niet nodig. -Via degenen die je bereikt bereik je ook de mensen in hun netwerk, dus meer.

Instituties (welzijnswerk etc.) belonen voor werk dat buurtcentra doen

Uit de zaal: WIJ-teams hebben budgetten voor welzijnswerk, maar niet veel relatie met buurtcentra. Buurtcentra kun je niet zien als uitvoerder van gemeentelijk beleid, terwijl mensen die moeilijk functioneren er wel worden opgevangen.

Gebrek aan continuïteit en rust, steeds weer kunstje opvoeren en gaten dekken

Uit de zaal: dat is hier sterk geweest; je kon geen beleid voeren. Frans: afhankelijk zijn van een wethouder die het goed kan is jammer. Je moet meebuigen met de politieke wind of zelf iets zijn waarmee rekening gehouden wordt. Uit de zaal: -Als ik stukken in de krant lees over tekorten van de gemeente wordt ik alweer onrustig. -Er is een stemming dat de buurtcentra er toch 'gewoon' zijn en niet meer een bewonersinitiatief.

Er is ook modieusheid, waarover Frans een cartoon van Fokke en Sukke laat zien: ergens is er nog een broedplaats terwijl elders al een creatieve campus bestaat.

Nieuwe combinaties van ontmoeting, cultuur, activering en sociaal ondernemerschap

Hier kunnen ook nieuwe vormen van eigendom bij horen, zoals met obligatiehouders die samen een gebouw financieren. Gemeenten zijn gevoelig voor nieuwigheden en vinden buurtcentra dan ouderwets. Je moet ook jezelf en elkaar een spiegel voorhouden.

Uit de zaal: in Groningen is een vierde van de bevolking student en nu hebben wij eindelijk twee student-bestuursleden, die zijn geworven door bij studentenhuizen aan te bellen.

Frans: allerlei burgerinitiatieven moeten soms weer wijken omdat ze tijdelijk zijn, bijvoor-

beeld een moestuin. In Leiden is een buurtinitiatief juist partner in buurt en gebiedsontwikkeling geworden.

Van zorgmodel naar empowerment in buurtaanpak

Bij een plein waar multiprobleemgezinnen omheen woonden was de gedachte dat hun problemen zo groot waren dat de bewoners zich niet om het plein zouden willen bekommeren. Maar Frans is bij het gebouw gaan rondlopen en de mensen vonden het juist leuk om wat met het plein te doen.

Uit de zaal: wij vinden het een voordeel dat het WIJ-team in ons buurtcentrum zit. Maar toen indertijd de sociale dienst erin zat dachten mensen dat je dan daarheen ging, dus dat werkte negatief. Is dat met het WIJ-team ook zo? Frans: als je dan als zwak wordt gezien... Het gaat om de benadering door die teams. Uit de zaal: het team is vrij breed dus waarschijnlijk is het geen probleem.

Eigenzinnigheid, buurtrechten en verzet zijn onmisbare onderdelen van buurtkracht

Frans: ik kom ook 'kleuterparticipatie' tegen: professionele types doen een kennismakingspel, omdenken, iets met kaartjes erbij. Als zo'n avond gaat over wat er met een plein moet gebeuren, ga dan op dat plein zitten en ga aan de slag. Maar het gaat ook om buurtrechten en verzet. Een zwartboek maken is de negatieve insteek, maar werkt wel. In de Bijlmer deden ze een participatiestaking.

Nog wat meer over buurtrechten: dat is ook het right to challenge, het uitdagingrecht. Als buurt zeg je dan tegen de gemeente dat je iets zelf beter kunt doen en je vraagt er het geld voor. In Utrecht is het sociaal makelaarschap – het buurtwerkerswerk – gechallenged.

Uit de zaal: het BBOG heeft dit gebruikt toen er discussie was over het werkgeverschap voor de beheerders. Die moesten verplicht van één werkgever afgenomen worden, behalve bij een paar buurtcentra met mensen in eigen dienst. In het right to challenge is een nieuw plan opgesteld. Bij een monopolist kan de kwaliteit teruglopen, maar toen hiermee werd begonnen ging de kwaliteit van de monopolist al omhoog. Uiteindelijk is er een tweede werkgever ontstaan: een stichting van buurtcentra die hun eigen beheerbudget daarin stoppen.

Hoe maak je die meerwaarde voel-/zichtbaar?

-Bij Wijkbedrijf Selwerd houden ze een logboek bij of het geluk is toegenomen. Ze doen dit nog niet zo goed, maar zouden het uiteindelijk aan de gemeente moeten laten zien.

-Je kunt onderling elkaar beoordelen: horizontale monitoring en visitatie. Dat kunnen de ambtenaren ook vragen. Uit de zaal: wij hebben de andere wijkorganisaties weleens gevraagd wat zij van ons vonden maar dat leverde maar heel weinig op. Dit is overigens niet geëvalueerd.

-Er zijn nieuwe vormen van financiering, bijvoorbeeld obligaties of crowdfunding. In de Achterhoek heeft een buurtcentrum van de gemeente een sociale hypotheek gekregen, waarvan de aflossing bestaat uit de inzet van de buurtcentrummensen. Soms kun je voor een symbolisch bedrag in eigendom krijgen. Uit de zaal: daar moet je wel mee oppassen; ons gebouw is uit 1880, met ook glas uit die tijd, dat kost veel.

Tot slot is er de Agenda voor zelfbewuste buurtcentra, waarover het na de pauze verder gaat.

Reacties uit de zaal op de Agenda voor zelfbewuste buurtcentra

-Op een school werd er gekeken naar de mogelijkheden als gelijkwaardige partners. De spreekster straalt wel automatisch partnerschap uit en stelt makkelijk vragen.

-De buurtcentra zijn heel voorzichtig om oordelen over elkaar te hebben, omdat de wijken en dus ook de buurtcentra heel verschillend zijn. Horizontale visitatie kan ook meebrengen dat je op lange tenen gaat staan, terwijl het BBOG algemene belangen wil behartigen.

-Daar is iemand het niet mee eens: tegenwoordig moet je samen optrekken.

-Voor beheerwerkgever SGSB zijn de beheerders het belangrijkste: je moet zuinig op ze zijn, kijken hoe ze hun werk doen en of dat goed is en hen daarbij helpen, en het gesprek aangaan met het buurtcentra om het goed te maken. Er wordt vanuit de personeelsbegeleiding naar gekeken.

-Als de beheerders ook bij andere instellingen over de vloer komen door samenwerking in het gebied levert dat wat op; dat hoeft niet per se een mede-buurtcentrum te zijn maar kan ook door een speeltuin of buurtkamer.

-Nieuwe initiatieven haal je niet binnen door ieder te vragen of ze een idee hebben. Je moet erop uit gaan.

-Hoe pak je dat aan? Frans: de kunst is om elkaar te helpen en niet een zware jury te zijn.

-Bekijk welke buurtcentra met dezelfde soort zaken te maken hebben. Wij zijn nieuw in de gemeente Groningen; we zijn een dorps huis in een dorp met 600 inwoners, heel anders dan in een stadswijk. Maar we hebben wel overeenkomsten met mensen in andere dorps huizen. Voor ons is het interessant om met hen contact te onderhouden.

-Hoe gaat Louise Zwanenberg het proces voor het nieuwe accommodatiebeleid begeleiden? Louise: ik heb heel veel nieuwe dingen gehoord en veel nieuwe gezichten gezien. Ik hoor dat jullie het best een goed idee vinden om met elkaar dingen uit te wisselen. Ik ben benieuwd naar de samenwerking in de gebiedsteams, die waren er al wel bij de oude nota, maar nu is het toch anders. Frans: ben je ook op zoek naar partnerschap voor de vormgeving van het beleid of wil je alleen luisteren? Louise weet dat niet zo goed. Jan Wijbenga: de gemeente heeft meerdere gezichten, waaronder wethouders, en de raad wil graag sturen. De financiële mensen kunnen niets met sociaal kapitaal. De buurtcentra zijn allemaal burgerinitiatieven die geïnstitutionaliseerd zijn. Het is heel moeilijk om te veranderen. Hoe krijg je meer dynamiek, nieuwe vormen, programmering. Het gebiedsondersteunend netwerk GON is er nu en de gebiedsteams. Ze doen het allemaal voor dezelfde bewoners in het gebied. Wat kan door wie worden gedaan? De gemeente blijft altijd de opdrachtgever, of je partner bent of niet. Die rollen kun je soms moeilijk scheiden. *Uit de zaal:* vraag als buurtcentra of je de nota zelf mag schrijven. Louise: dat lost een probleem op.

-Bij ons dorps huis hebben we nooit gemerkt dat er accommodatiebeleid was. Is het wel nodig?

-Dat buurtcentra moeten invloeden staat haaks op er zijn voor de wijk. Je moet geen concurrent van jezelf zijn.

Sluiting

Frans moet weg. Hij krijgt een presentje en applaus.

Jouke belooft de aanwezigen de presentatie en de Agenda voor zelfbewuste buurtcentra. Een BBOG-notitieboekje het het manifest liggen er nog om mee te nemen.

Hij sluit de bijeenkomst om 21.40 uur waarna er nog lang en gezellig wordt nageborreld.